

2024-03-20 Nr. NV-624

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS 2023 METŲ VEIKLOS ATASKAITA		DĖL LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS (TOLIAU - KOMISIJA) 2023 METŲ VEIKLOS ATASKAITOS		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendina- masis teisės aktas	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne	Kita (pagal įstatymus)	Pasirenkama ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis	Svarstyti Pasirenkama ☐ TAP ☒ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis (A dalis) ☐ LRV posėdis (B dalis)
	Priėmimo terminas 2024-03-31		(Data iš kalendoriaus)	☐ Gražinti tobulinti

SPRENDIMO ESMĖ

Komisijos 2023 m. veiklos ataskaita pateikta vadovaujantis Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo (toliau – IAGNTĮ) 4 str. 5 d., Komisijos nuostatų 10 p., Vyriausybės 2019 m. vasario 13 d. nutarimo Nr. 135 „Dėl Viešojo sektoriaus subjekto metinės veiklos ataskaitos ir Viešojo sektoriaus subjektų grupės metinės veiklos ataskaitos rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 2 ir 3 p.

Komisija 2023 m. gavo 1726 skundus ir priėmė dėl jų 1762 sprendimus, iš kurių:

- 882 (51 proc.) sprendimai priimti išnagrinėjus skundą iš esmės;
- 880 (49 proc.) sprendimų priimta atsisakyti priimti (ar iš dalies atsisakyti priimti) nagrinėti skundą kaip nepriskirtą Komisijos kompetencijai ar nepašalinus skundo trūkumų, praleidus terminą, ar jau išnagrinėjus ginčą.

Išnagrinėjusi skundus, Komisija:

- 484 sprendimais (55 proc.) vertino, jog skundai buvo nepagrįsti, todėl skundus atmetė;
- 271 sprendimais (31 proc.) skundus pripažino pagrįstais ar iš dalies pagrįstais, todėl juos tenkino visiškai ar iš dalies;
- 127 atvejais (14 proc.) byla buvo nutraukta arba skundas paliktas nenagrinėtu.

Komisija 2023 metais gavo 1726 skundus dėl pareiškėjų teisių galimų pažeidimų (2022 m. gauta 1449, 2021 m. gauta – 1674). Skundų skaičiaus 277 padidėjimą 2023 m. iš esmės lėmė padaugėjusių skundų skaičius dėl institucijų sprendimų (neveikimo). Daugiausiai skundų buvo pateikta dėl:

- Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie AM – 130 skundų (2022 m. – 43 skundai);
- Nacionalinės žemės tarnybos prie AM – 125 skundai (2022 m. – 104 skundai);
- Nacionalinės mokėjimo agentūros prie ŽŪM – 114 skundų (2022 m. – 83 skundai);
- Valstybinės mokesčių inspekcijos – 100 skundų (2022 m. – 93 skundai);
- Užimtumo tarnybos prie SADM – 51 skundas (2022 m. – 47 skundai);
- Kauno miesto savivaldybės administracijos – 90 skundų (2022 m. – 87 skundai);
- Vilniaus miesto savivaldybės administracijos – 59 skundai (2022 m. – 64 skundai).

Pagal 2023 m. gautų skundų duomenis matyti, kad daugiausiai skundų buvo dėl valstybinio administravimo subjektų (centrinių ir teritorinių) priimtų individualių administracinių aktų (veiksmų / neveikimo) teisėtumo – 1166 skundai (67,5 proc.), iš jų dėl centrinių valstybinio administravimo subjektų buvo gauta 912 skundų, dėl teritorinių valstybinio administravimo subjektų 254 skundai. Dėl savivaldybių administravimo subjektų gauta 476 skundai (27,5 proc.), dėl kitų subjektų – 84 skundai (5 proc.).

Dėl 10 proc. Komisijos 2023 m. priimtų sprendimų administraciniais teismams buvo pateikti 184 skundai:

- dėl 145 sprendimų skundus pateikė pareiškėjai;
- dėl 38 sprendimų skundus pateikė atsakovai;
- dėl 1 sprendimo skundą pateikė pareiškėjas ir atsakovas.

Komisija 2023 m. gavo iš viso 179 įsiteisėjusius administracinių teismų sprendimus:

- 132 Komisijos sprendimai (74 proc.) liko nepakeisti;
- 35 Komisijos sprendimai buvo panaikinti;

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

- 3 Komisijos sprendimai buvo pakeisti iš dalies;

- 9 atvejais priimti kiti sprendimai.

Pažymėtina, kad panaikinti administracinių teismų sprendimai sudaro tik 2 proc. visų Komisijos priimtų sprendimų. Šie duomenys rodo, kad administraciniai teismai absoliučią dalį Komisijos priimtų sprendimų vertina kaip pagrįstus ir teisėtus. Administraciniams teismams nebuvo apskūsti 1577 sprendimai (89,6 proc.), ginčo šalys, nesutikdamos su 184 sprendimais (10,4 proc.), kreipėsi į administracinį teismą. Administraciniai teismai 2023 m. pasisakė dėl 179 Komisijos sprendimų pagrįstumo, iš jų 132 (74 proc.) paliko nepakeistus.

Tai rodo **labai gerą Komisijos veiklos rezultatą**, nes veiklos tikslo „*Užtikrinti asmens teisę į nepriklausomą, veiksmingą ir efektyvų ikiteisminį administracinių ginčų nagrinėjimą, prioritetą teikiant šalių sutaukinimui*“ **poveikio rodiklis yra matuojamas Komisijos priimtų sprendimų patikimumu** (neapskūstų sprendimų dalis nuo visų planuojamais metais priimtų skundžiamų sprendimų), jo siektina reikšmė 2023 m. – 86 proc., o 2023 m. poveikio rodiklio reikšmė buvo 89,6 proc., t. y. pasiekta ir viršyta 4 proc.

2023 m. buvo tretieji metai, kai ikiteisminiame administraciniame procese buvo galimybė vykdyti mediaciją, kurios metu ginčo šalys turėjo galimybę baigti ginčą sudariusios taikos sutartį. 2023 m. įvyko 12 tokių procesų, t. y. 2 daugiau nei 2022 m., kiti mediacijos procesai dar tęsiasi. Komisija, siekdama užtikrinti kokybišką ir efektyvią Komisijos veiklą, visais atskaitiniais metais skatino ginčus spręsti taikiu būdu. Tuo tikslu priėmus nagrinėti skundą, ginčo šalims rašytiniu pranešimu visuomet buvo siūloma nuo 2021 m. atsiradusi galimybė pagal IAGNTĮ nuostatas ginčą spręsti taikant mediaciją bei galimybė sudaryti taikos sutartį. 2023 metais vyko 16 mediacijos procesų, iš jų 12 buvo baigti (2022 metais buvo baigti 10 mediacijos procesų). Iš 12 mediacijos procesų 6 atvejais procesas pasibaigė taikos sutarties tarp šalių sudarymu, 3 atvejais pasibaigė nustatytas mediacijos terminas, 1 atveju pareiškėjas atsisakė reikalavimų ir 2 atvejais ginčo šalys nutraukė procesą.

Esminis kokybinis veiklos pokytis yra tai, kad nuo 2024-01-01 pagal IAGNTĮ 5 str. 1 d. Komisija privaloma ikiteisimine tvarka pradėti nagrinėti skundus dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie SADM (toliau – Agentūra) individualių administracinių aktų ir veiksmų (neveikimo) teisėtumo. 2024 m. sausio ir vasario mėn. Komisijoje dėl Agentūros priimtų sprendimų jau yra gauta 60 skundų.

Įvertinusi visuomenės poreikius ir valstybės prioritetus, Komisija sudarė sąlygas ginčus nagrinėti naudojantis IT priemonėmis. Tai reiškia, kad visas skundo nagrinėjimo procesas (skundo ir dokumentų padavimas, bylos šalių dalyvavimas posėdyje, priimtų sprendimų ir kitų dokumentų siuntimas) naudojantis elektroninių ryšių priemonėmis yra užtikrinamas nuotoliniu būdu.

Aštuonioliktosios Vyriausybės programos 186 p. ir 195.2 p. numatyta tęsti teisinio reguliavimo peržiūrą, plečiant ikiteisminį ginčų sprendimą ir skatinant mediaciją ir siekiant užtikrinti, kad teisingumo sistema atlieptų visuomenės poreikius ir demokratinės valstybės principus bei sumažinti teismams tenkančių bylų krūvius, todėl savo veikla Komisija prisidėjo prie minėtų Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo.

PASTABOS, PASIŪLYMAI

Ataskaitoje pateiktos pradinės ir siektinos Komisijos veiklos tikslų poveikio rodiklių reikšmės, aprašyti svarbiausi išoriniai teisiniai, socialiniai ir ekonominiai pokyčiai, turėję įtakos veiklos rezultatams, trumpai išanalizuoti ir aptarti pagrindiniai ginčų nagrinėjimo darbai, apžvelgti alternatyvaus ginčų sprendimo būdo (neteisminės mediacijos) įgyvendinimo sprendimai, nurodyta, kad Komisija sudarė sąlygas ginčus nagrinėti naudojantis IT priemonėmis. Poveikio rodikliai pagrįsti konkrečiais veiklos rezultatais, kiekvienam poveikio rodikliui yra pateiktas grafikas su 2023 m. siektina ir paskutinių 3 m. faktinėmis reikšmėmis. Siūlome Komisijos 2023 m. veiklos ataskaitą svarstyti Vyriausybės pasitarime.

TEISINIS VERTINIMAS – TEISĖS GRUPĖS PASTABOS

Pasirenkama

☐ Esminės

☐ Vertinamojo / tikslinamojo pobūdžio

☐ Redakcinio pobūdžio ir (ar) teisės technikos

☒ Pastabų nėra

PAŽYMĄ PARENGĖ

Sigita Panovienė

Viešojo valdymo grupė, vyriausioji patarėja